

"ישיבישע בלאט" - הדף היומי

מבחר שאלות ל"עיון והעמקה" בלימוד הדף

מטרת העלון להציג שאלות יסודיות בעקרי הנושאים הנידונים בדף לעורר את העיון בלימוד, ניתן להצטרף לקבלת השאלות מידי בוקר, ואת התשובות בערב לפי כתובת המייל שבסוף הדף.

דף ג.

השאלות

1. באומר עדות שקר העדתי, ויש לעיין אי איירי בהזוזם או לא הזוזם?
2. כל כמיניה כיון שהגיד וכו', וקשה הא אכתי ליחייבו מדינא דגרמי, כמו עדים שחתמו על שטר בשקר שחייבים?
3. באומר הועדנו והוזמנו, ויל"ע למה לא מוקמי דהודה אחד בב"ד שהוזם בב"ד אחר, ואח"כ הוזמו שניהם באותו ב"ד שהודה, ואתי לכו"ע?
4. קמ"ל דמחייב לפי חלקו, וקשה למה לא ישלם חלק חבירו לפי מה דקי"ל כרבי נתן (ב"ק נג.) דכי ליכא לאישתלומי מהאי משתלם מהאי?
5. אומדין כמה אדם רוצה ליתן ויהיו בידו אלף זוז מכאן ועד י' שנים, וקשה הלא אפילו גזלן משלם כשעת הגזילה ואינו משלם לבעלים מה שיכול להרויח?

עד שיזומו שניהם, ובאחרונים הביאו כמה ה"ת דרך אחד ישלם, כמו שהוזמו שלא בפניהם, או שאחד מת ולא השאיר נכסים, או שהעידו ב-ב' ימים, וכדו', ע"י שיעורי הגר"ש רחובסקי שדן הרבה בדבריהם.

כיצד שמין בבעל או באשה, ע"י פירוש רש"י ותוס', ובר"ף פירש דנחלקו האם אומדים הבעל כמה זקן או האשה כמה זקינה, והקשה הרמב"ן הלא שמין תמיד את הבעל ביחס לאשה ולהיפך? וע"י רא"ש סי' א' דלא נחלקו באופן השומא, אלא השאלה באופי בני אדם האם מסתכלים יותר על מצבו של הבעל, או של האשה, וע"ע ברמב"ם פרק כ"א ה"א ובנושאי כלים.

ע"ב

1. וא"א שביעית משמטתו כולהו נמי בעי שלומי ליה, וקשה הא הוי גרמא?
2. תוד"ה איכא דאמרי הביא דעת ר"ת לפסוק כלישנא בתרא, ויש לדון דאמנם ספק דרבנן של שביעית בזמנה"ז לקולא, אבל מאידך ספק ממונא לקולא ולא נוציא מהלווה?
3. על מנת שלא תשמטני בשביעית אין שביעית משמטתו, ובדברי הרמב"ם שביעית ט' י' נראה שזה כהתחייבות חדשה, ויל"ע איך תחול בלא קנין?
4. בדברי הרמב"ם איכא סתירה דמחד פסק (מכירה יג' ג') דבאונאה לא מהני שום תנאי, ומאידך בשמיטה פסק (שמו"י ט' י') דמהני ע"מ שלא תשמטתי שביעית?
5. המלווה את חבירו סתם וכו' אין ראשי לתובעו, ויל"ע האם זה איסור, או שאומדנא שלזמן זה נעשית ההלוואה?
6. הפותח בית הצואר בשבת, ויל"ע מדין מה מתחייב, קורע או מכה בפטיש? במוסר שטרותיו לב"ד, וגדר הדבר ע"י לרש"י שהוא כפרוזבול, ובתוס' (ד"ה המוסר) כתבו ד-ב עניינים הם, וע"י ריטב"א שמוסר שטרותיו מועיל מה"ת, וע"ע תוס' גיטין לו. (ד"ה ומי).

בסתם הלוואה ל' יום והלווה בער"ה של שמינית אי ישמט או הוי כמלווה ל-י' שנים, ע"י ב"ח חו"מ סל' יג' דמשמט, וביאר בתומים דהוי כע"מ שלא יתבענו ל' יום, וע"ע דבר אברהם א' לב'

התשובות מעבר לדף

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"ש וכו'

התשובות

1. ע"י בזה בדברי התוס', וביאורם ע"י מהרש"א, וע"י מהר"ם, אמנם בדברי הראשונים רמב"ן וריטב"א נראה דאיירי ללא הזמה כלל רק דומה להזמה, וע"י פנ"י ברש"י.
2. בראשונים ביארו דאף שחייב לשלם אינו מדין "עד זומם", וברמב"ן הביא שיטת הר"ח דאינו חייב אפילו מדינא דגרמי, ע"י טוש"ע ונו"כ ריש סימן לח' בבאור טעמו.
3. כן הקשה הערוך לנר, וע"י שיעורי הגר"ש (קטז') שמכאן יש להוכיח שדין עד שיזומו שניהם אינו רק דין בהזמה, אלא צריך ש"חלות" העונש יחול על שניהם, ובאמת זה הקמ"ל בסיפא דסגי בחלות הגמר דין וא"צ חיוב בפועל (ע"י מרחשת ה' ו').
4. בבבית יעקב תי' דהכא ההיזק לא יכול להיות ע"י שניהם רק ע"י אחד מהם, ובצפנת פענח תירץ דהכא כל החיוב הוא קנס לא על נזק אמיתי ואין חיוב יותר מחצי.
5. כן הקשו הראשונים, והרמב"ן תי' דהתשלום הוא על כל החוב אלא מנכים מזה מה שהיה נפטר משעבוד של עוד י' שנים, ובריטב"א תי' דשמין היה רוצה לשלם המלווה כדי לקבל את החוב מיד, וע"י שיעורי הגר"ש קנד' דעצם ההשתמשות בכסף היא כשכירות ששוה כסף, וע"י ב"י יו"ד קס' מה שרצו להוכיח מסוגיין לגבי ריבית בהשכרת מעות.

ע"ב

1. כבר ביארנו לעיל בע"א דבעצם חיובם על כל החוב שרצו להפסידו עכשיו אלא שמנכים להם מה שהרויח שאם היה משלם עכשיו היה נפטר מעוד י' שנים, וכאן שיש שביעית באמצע לא היה נפטר.
2. ע"י ב"י סז' שדן בזה ומסקנתו דיסודו ענין איסור וספק איסורא דרבנן לקולא, ובמהרי"ט תמה עליה דכיון דעיקרו ממון צריך להיות הממעה"ר, ובשער משפט סז' א' תי' כיון ד הפטור חל ע"י אמירת משמט אני, הכא אין יכול לכופו לומר כן.
3. בקה"י ד' דן בזה וכתב דהרמב"ם לשיטתו דמהני דברים ולחולקים צ"ע, וע"י חזו"א אבה"ע נו טו' דזכות השמטת השביעית היא בידו של הלווה ומחל עליה בשעת החוב.
4. ע"י לחם משנה הל' מכירה וביסוד הדברים ביאר הגר"ל על הרמב"ם שם, דבהלוואה גם אם יפרע לו לבסוף יש בה דין שביעית, ונעקר, אבל במכר אם לא יפקיע השער אין בו אונאה.
5. ברמב"ם מלו"ל יג' ה' כתב דאפשר להתנות ע"ז כשאר דבר שבממון, ומכאן הוכיח הגר"י הלוי על הרמב"ם דזהו איסור, דאם רק אומדנא פשיטא שיכול להתנות אחרת, וע"י מש"כ לעיל לגבי שמיטת כספים, ובתוס' ב"ב ה. לגבי אי איתא חזקה דא"א פורע תוך זמנו ב-ל' יום.
6. ברש"י כתב מכה בפטיש, וברמב"ם שבת י' י' כתב קורע, ובבאור הלכה שמ' ד"ה ולא ביאר דנחלקו אי בעי ע"מ לתקן באותו מקום או שכל קריעה של תיקון חייב. וע"ע מנח"ח קורע אות ג

לע"נ מרת אביבה בת הגר"ר משה ע"ה נלב"ע ד' תשרי

להנצחות והארות 0527652935 בין הסדרים, להצטרפות לרשימת התפוצה שלח את המילה "צרף", לכתובת: 7652935@gmail.com וחדף ישלח אליך מידי יום

בעז"ה בקרוב יפתח קו טלפון בו יהיה ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום, וכן לענות תשובות נוספות לשאלות - עקבו אחרי ההודעות.